

RÕUGE VALLA RAAMATUKOGU 2025. AASTA TEGEVUSE ARUANNE

Rõuge 2026

Sisukord

1	Aasta lühikokkuvõte.....	3
2	Juhtimine ja personal.....	6
3	Hoone ja ruum. Ligipääsetavus. Innovatsioon	11
4	Kogude kujundamine	15
5	Lugejateenindus ja raamatukoguteenused.....	18
6	Raamatukogu turundus.....	25
7	Eesmärgid tulevaks aastaks	26

1 Aasta lühikokkuvõte

1.1 Millised olid aruandeaasta tähtsündmused?

Marju Kõivupuu 65 – Raamatute väljapanek eesti filoloogi, kultuuriloolase, kirjaniku ja folkloristi Marju Kõivupuu juubeli puhul koos Mõniste kogukonna poolt organiseeritud ürituse ”Mehkamaa raamatukogud 155”, kus vestlemas käis ka Marju Kõivupuu ise.

Tähtsündmuseks olid ”Ilon Wikland: Pikk-pikk teekond!” kohvernäituse teematunnid. Lapsi huvitasid väga kohvrid ja lood, mis nendest kohvritest välja tulid. Tunnid olid populaarsed alates 7.-15. eluaastani laste ja noorte seas. Näitus tõmbas ka täiskasvanud lugejate tähelepanu.

Alustas teaduskohvik, raamatukogu uus ürituste sari mis tutvustab Võrumaalt pärit teadlaste tööd populaarteaduslikus formaadis. Esimese teaduskohviku teema oli “Koosloome ja kogukond – kuidas sünnib tark maa?” Rõugelane Kadri Kangro tutvustas oma doktoritöö maapiirkondade sotsiaalse innovatsiooni ja Vunki mano! Loometalgute teemal tulemusi ja arutles vestlusringis kuidas inimeste koostöö, ideede jagamine ja sotsiaalne innovatsioon aitavad kujundada nutikat ja kestlikku kogukonda. Vestlemas olid ka Tartu Ülikoolist kaasprofessorid Kadri Leetma ja Marko Uibu ning Eesti Kunstiakadeemia magistrant Karolin Eks.

Tööd alustas Rõuge Valla Raamatukogu Raamatuklubi. See on hea võimalus avastada uusi raamatuid ja saada lugemissoovitusi, jagada muljeid ja emotsioone loetust.

Toimus iga-aastane „Vanade ja heade raamatute laat“ Viitina mõisas koostöös Noorsootöökeskuse noortega, kes avasid selleks päevaks kohviku „Noored köögis“

Rõuge Valla Raamatukogu osales Rõuge valla kogukonnafestivalil oma telgiga, toimus raamatutevahetus, väljas oli ka valik festivali teemadega haakuvaid raamatuid nii täiskasvanutele kui ka lastele.

Haanja raamatukogu 115 sünnipäeva tähistamine, kus endised Haanja raamatukoguhoidjad jagasid oma toredaid mälestusi raamatukogus töötamise ajast. Külas oli ka kirjastuse Varrak tõlkija Maia Planhof ja peomeeleolu lõi ansambel Rää Rääk.

Lükka punkri langemise 80. aastapäeva tähistamine Nursis. Täiustatud väljaande „Lükka punkri lugu“ esitus.

„Eakate teehommik“ formaadi üritused toimusid üle valla kõikides raamatukogudes kus toimusid keskustelud erinevatel teemadel.

1.2 Millised olid tegevused teema-aastatel?

- Raamatu Aasta puhul toimus Rõuge valla raamatukogudes videotervituste filmimine, kus raamatukoguhoidjad rääkisid nii raamatukogu kui ka kohaliku kandi ajaloo. Videotervituste loomine sidus raamatukogu loo ja kohaliku ajaloo ühtseks tervikuks ning tõi esile ka raamatukoguhoidja kui kogukonna loo kandja ja vahendaja rolli. Loodud videod talletasid ja väärtustasid kohaliku kandi mälu, muutes selle püsivaks ja jagatavaks digitaalseks sisuks ja tehes selle kergesti ligipääsetavaks ka neile, kes

igapäevaselt raamatukokku ei satu. Videoklipid on üleval kodulehel, järele vaadatavad ka YouTubes ning jäävad kasutusse ka pärast Raamatu Aasta lõppu.

- Külaskäis taaskasutuskäsitöö entusiast Ere Raag. Meisterdada sai vanadest ajakirjadest, -lehtedest ja raamatutest toredaid kaunistusi, mida sai kasutada pühade ajal või niisama kodu kaunimaks tegemisel. Taaskasutuskäsitöö entusiast Ere Raagi õpitoad olid olulised, sest need ühendasid loovuse, keskkonnateadlikkuse ja praktilise tegutsemise lihtsal ja kõigile arusaadaval viisil. Vanade ajakirjade, lehtede ja raamatute uuele elule aitamise aitas osalejatel mõtestada taaskasutust mitte kui kohustust, vaid kui rõõmu ja võimalust midagi ise luua. Selline tegevus näitab raamatukogu rolli keskkonnateadliku kogukonna eestvedajana, kus teadmised ja oskused saavad käed-külge vormi ning loovad positiivse kogemuse eri vanuses osalejatele.
- Eesti Raamatu Aasta auks kokkupanud rändnäitust "...RAAMAT" oli väljapanek trükistest, mille nimes on sõna "raamat". Kuna tegu oli inimeste enda kodudest toodud (vanade) raamatutega, siis ka neid uudistati huviga. Näitus näitas, kui laialt ja erinevates vormides on „raamat“ meie elus esindatud, avardades külastajate arusaama trükisõna rollist ja tähendusest. Näitus avas raamatu mõiste laiemas tähenduses – mitte ainult kirjandusena, vaid ka igapäevaelu ja ajaloo kandjana. Hoiuraamatud, majaraamatud, tööraamatud, tšekiraamatud jms. näitasid, kuidas „raamat“ on olnud osa inimeste töö-, pere- ja majanduselust ning peegeldab eri ajastute väärtusi ja eluolu. Eriline väärtus oli ka selles, et väljapanek koosnes kogukonnaliikmete endi kodudest toodud raamatutest. See muutis näituse isiklikuks ja elavaks – iga raamat kandis endas lugu, mälestusi ja ajastut, mida külastajad tundsid ära ja mille üle tekkis loomulik vestlus.
- Teema aastale oli pühendatud Ivi Joakiti pärltikandis tikitud maali „Raamatujõgi“ avamine ja näitus Luutsniku raamatukogus.
- Kohtumised kirjanikega: Sirje Tooding, Toivo Tootsen, Lauri Räpp, Heiki Vilep, Ulvi Ingver-Kuklane. Kohtumised kirjanikega tõid kirjanduse vahetusse ja elavasse kontakti lugejatega. Isiklikud kohtumised aitavad murda vahemaad teksti ja autori vahel, andes lugejatele sügavama arusaama teoste sünniloost, mõtetest ja tunnetest nende taga. Kohtumised pakkusid eriilmelist kirjanduslikku kogemust, mis kõnetasid erinevas vanuses ja erineva lugemiskogemusega inimesi.
- Raamatuaasta teemalised näitused/väljapanekud kõikides valla raamatukogudes olid suunatud Eesti kirjanikele. Eesti Raamatu Aasta tähestikumäng/lugemisbingo pakkus huvi väga paljudele lugejatele. Hea meelega laenutati tähestikumängu raamatuid.

1.3 Millised olid uued märkimisväärsed tegevused ja teenused?

- Alustas teaduskohvik, raamatukogu uus ürituste sari mis tutvustab Võrumaalt pärit teadlaste tööd populaarteaduslikus formaadis. Teaduskohviku käivitamine toob teaduse inimestele lähemale – arusaadavasse, sõbralikku ja kogukondlikku vormi. Sageli tajutakse teadust kui kauget ja keerulist valdkonda, kuid populaarteaduslikus formaadis kohtumised aitavad murda seda barjääri ning näidata, et teadus puudutab otseselt meie igapäevaelu ja kodukohta. Sellised kohtumised tugevdavad kohalikku identiteeti: Võrumaalt pärit teadlaste esiletõstmine näitab, et kõrgetasemeline teadustöö kasvab välja ka väikestest kohtadest ning pakub kogukonnale äratundmis- ja uhkusetunnet.

- Tegevust alustas Rõuge Valla Raamatukogu Raamatuklubi. Rõuge Valla Raamatukogu raamatuklubi alustamine loob püsiva ja turvalise kooskäimise koha, kus lugemine ei ole üksik tegevus, vaid jagatud kogemus. Raamatuklubi annab lugejatele võimaluse rääkida loetust, kuulata teisi vaatenurki ning avardada oma lugemishorisont. Oluline on ka see, et raamatuklubi toetab vaimset heaolu ja sotsiaalset kaasatust – eriti nende inimeste jaoks, kellel on vähem igapäevaseid võimalusi aruteluks ja kohtumisteks. Raamatukogu roll muutub seeläbi veelgi enam kogukonda ühendavaks paigaks, mitte ainult raamatute laenutamise kohaks.
- Kvartaalse infokirja väljaandmine Rõuge Valla Lasteaiale – infokiri mis tutvustab Rõuge valla raamatukogudesse saabunud uut lastekirjandust kuni 6 aasta vanustele lastele. Kvartaalse infokirja väljaandmine Rõuge Valla lasteaedadele toetab teadlikku ja sihipärast lugemise suunamist juba varases lapsepõlves. Lastevanematel ja lasteaedade õpetajatel on keskne roll laste lugemishuvi kujundamisel ning regulaarne ülevaade uuest kuni 6-aastastele mõeldud lastekirjandusest aitab neil teha teadlikke valikuid nii ettelugemiseks kui ka õppetegevuste toetamiseks. Infokiri loob püsiva ja süsteemse koostöövormi raamatukogu ja lasteaedade vahel, muutes raamatukogu teenused nähtavamaks ja paremini kasutatavaks.

1.4 Kas aruandeaastaks seatud eesmärgid täideti?

- Eesmärk oli saada valmis arengukava - Arengukava sai valmis.
- Eesmärk oli suurendada raamatukoguhoidjate töökoormust et raamatukogud oleks rohkem avatud . Töökoormust suurendati 3 raamatukoguhoidjal.
- Eesmärk oli kogude korrastamine, kohaviidad, juhised kuidas kogust ise midagi leida, inventuurid – kogusid sai korrastatud kõikides raamatukogudes, tehtud ümbertõstmisi, mahakandmisi. Inventuur sai tehtud Rõuge raamatukogus. Kogude korrastamine jätkub.
- Eesmärk: Koostöö suurendamine erinevate organisatsioonidega, asutustega et oleks võimalik viia üritusi üle valla erinevatesse kohtadesse – Alustasime koostööd Noorsootöökeskusega, ühised üritused, Raamatulaat, eakate teehommikud, töövarjupäev jne. Erinevate koostöö väljundite ja võimaluste otsimine jätkub.
- Eesmärk: Eesti Raamatu Aasta tähistamine erinevate näituste ja üritustega – see eesmärk sai täidetud.
- Eesmärk: Koostöö tihendamine nii kooli kui ka lasteaiaga – kooliga ühisüritused, raamatute tutvustamised, ettelugemised. Lasteaiaga ettelugemised, kvartaalne uute raamatute infoleht. Jätkame koostööd kooli ja lasteaiaga.
- Eesmärk: Töö jätkub raamatukogude arvutite pargiga, võimalusel selle jätkuv uuendamine, internetiühenduse parendamine, arvutikoolituste pakkumine eakatele lugejatele – kõigil raamatukoguhoidjatel on uued tööarvutid, vahetasime välja ka printereid, hankisime võõtkoodilugeja, kõrvaklapid, mikrofoni jne. tööks vajalikku, Ruusmäel parendasime WIFI võrku. Eakatele pakkusime koostöös Tartu Ülikooliga läbi „Tark maaelu“ programmi nutiõpet.
- Eesmärk: Teenuste parendamine ja ühtlustamine üle valla – eakate teehommikute korraldamine erinevates valla piirkondades, infotundide korraldamine. Jätkame teenuste parendamise ja ühtlustamisega üle valla.

1.5 Üle-eestilise rahulolu-uuringu rahuloluindeks

Rõuge valla raamatukogude rahuloluindeks 2025 aastal oli **9,7**

Lühikokkuvõte rahulolu-uuringust:

Teeninduskorraldus - mis meeldis - üldiselt ollakse rahul teenustega mis raamatukogud pakuvad, saab lugeda värskaid ajalehti, saab häid raamatute soovitusi, saab teha koopiaid, on võimalik teha kaugtööd, saab abi internetiga. Kui raamatut ei ole oma koduraamatukogus siis raamatukoguhoidja toob raamatu teisest raamatukogust (RVL) Keegi ei jää soovitud raamatuta. Lastenurgad on toredad kus saab lastega käia ja neil on seal palju tegevusi. Saab käia ennast ja pesu pesemas. **Mis võiks olla teisiti** - Raamatukogud võiks olla rohkem lahti, töötunnid on väga piiratud.

Personal - mis meeldis - meie raamatukoguhoidjatega ollakse väga rahul, on kompetentsed, lahked, abivalmid, sõbralikud. Vastuvõtt alati soe. Teenidus on kiire, osatakse raamatuid soovitada ja kõik nõutud raamatud hangitakse. Lugejatele pakutakse kohvi ja tehakse olemine õdusaks. Üks vastaja oli hinnanud oma raamatukogukülastust numbriga 1 aga ei olnud seda põhjendanud. Üks vastaja oli öelnud et ei ole enam nii professionaalne teenindus aga selgitust ei olnud. **Mis võiks olla teisiti** - Raamatukogu töötajad võiksid olla paremini tunnustatud, väärtustatud. Nad on ju kogukonna hinged.

Keskkond - mis meeldis - vaikne, hubane, kodune, puhas - lähed nagu oma koju. Ruumide korraldus on kena ja ülevaatlik.

Informatsioon, kogud - mis meeldis - Kui kodukoha raamatukogus teavikut ei ole siis tuuakse see mujalt. On värsked ajalehed ja ajakirjad saadaval. **Mis võiks olla teisiti** - Rohkem võiks olla uudiskirjandust, võiks olla rohkem ajalehti ja ajakirju, võiks olla rohkem inglisekeelseid raamatuid, internetiühendus võiks olla parem.

2 Juhtimine ja personal

Rõuge vald	1. Elanike arv	2.1 Registrikoodiga raamatukogude arv	2.2 Keskraamatukogude arv	2.3 Haruraamatukogude arv	2.4 Rändraamatukogude arv	2.Kokku (2.2+2.3+2.4)	3.Teeninduspunktid arv
2024	5121	1	1	8	0	9	0
2025	4995	1	1	8	0	9	0

2.1 Juhtimine

2.1.1 Muudatused raamatukoguvõrgus

2025 aasta novembris ühines Rõuge Valla Raamatukogu meeskonnaga teenusejuht (0,5 kohta). Teenusejuhi koht oli uues struktuuris kinnitatud Rõuge valla volikogu poolt juba 2023 aastal kui viidi läbi raamatukogude võrgu optimeerimine.

Selle töökoha eesmärgiks on arendada ja koordineerida raamatukogu teenuseid, tegevusi ja programme, et toetada kogukonna arengut, digipädevuse kasvu ning lugemis- ja kultuurihuvide edendamist.

Tõstsite järgmiste raamatukoguhoidjate koormust:

Luutsniku haruraamatukogu raamatukoguhoidja koormus tõusis 0,25-lt 0,35-le

Misso haruraamatukoguhoidja koormus tõusis 0,3-lt 0,4-le

Mõniste/Varstu haruraamatukogude raamatukoguhoidja koormus tõusis 0,6-lt 0,7-le

Allolev tabel toob ära raamatukogude lahtioleku ajad ja raamatukoguhoidjate koormused.

Rõuge valla raamatukogud	LAHTIOLEK	KOORMUS
Luutsniku haruraamatukogu	E 10:00-15:00, K 11:00-15:00, R 10:00-15:00	0,35
Haanja haruraamatukogu	T 11:00-17:30, N 11:00-17:30	0,8
Rõuge haruraamatukogu	K 9:30-17:00, R 9:30-17:00, L 9:00-14:00,	
Nursi haruraamatukogu	T 9:00-15:00, N 11:00-17:00	0,3
Misso haruraamatukogu	E 10:00-16:00, N 11:00-17:00, R 9:00-13:00	0,4
Viitina haruraamatukogu	K 9:00-15:00, N 9:00-16:00, R 9:00-16:00	
Ruusmäe haruraamatukogu	T 9:00-18:00 + 1 tund koduteenindus	0,75
Krabi kojukanne	Iga kuu viimasel kolmapäeval	
Mõniste haruraamatukogu	T 10:00-17:00, R 10:00-14:00 + 1t. koduteenindus	0,7
Varstu haruraamatukogu	E 9:00-16:00, N 9:00-17:00 + 1t. koduteenindus	

2.1.2 Rahvaraamatukogu nõukogu

Rõuge Valla Raamatukogu Nõukogu käis koos 2025 aastal ühe korra. Raamatukogu nõukogu on kogukonna hääl raamatukogu juhtimises tuues raamatukogu arendamisse lugejate, kogukonna ja koostööpartnerite vaatenurgad. Nõukogu toetab raamatukogu arengukavade, teenuste ja oluliste muudatuste läbimõtlemit, aidates teha kaalutletud ja pika vaatega otsuseid. Raamatukogunõukogu aitab märgata uusi võimalusi, suundumusi ja arenguvajadusi, toetades uuenduslikke algatusi ja projektitegevusi.

2.1.3 Rahvaraamatukogu arengukava

2025 aasta lõpus sai valmis Rõuge Valla Raamatukogu arengukava 2026-2030

https://rougevald.ee/wp-content/uploads/2026/01/5_Rouge-Valla-Raamatukogu_arengukava_2026-2030.pdf

[RVR_arengukava-2026-2030](#)

2.2 Eelarve

Tulud ja kulud	Seisuga 31.12.24 €	Seisuga 31.12.25 €	Muutus %
Tulud kokku	157120	153649	-2%
Kulud kokku*	157120	153649	-2%
Tööjõukulu**	93856	103353	+9%
Komplekteerimiskulu	27748	27833	+0,3%
sh KOV-ilt	17378	18433	+6%
sh riigilt	10370	9400	-9%
sh KuM-ilt	0	0	
Investeeringukulu***	0	0	
sh KOV-ilt	0	0	
sh riigilt	0	0	
sh KuM-ilt	0	0	
Infotehnoloogiakulu	6098	3239	-47%

2.2.1 Raamatukogu projektid

Projekti nimi	Toetuse allikas	Projekti periood	Eraldatud summa	Projekti üldmaksu mus	Staatuse (lõpetatud, käimasolev vms)
Tark maaelu	Tartu Ülikool	2024-2025			Lõpetatud
Tekstilooja teekond: Lauri Räpp, kirjanik ja laulusõnade autor, räägib oma loomingust	Eesti Kultuurkapital	22.10.2025	200,00	310,00	Lõpetatud
Nutikas vanus: digimaailm sinu sõrmede all ja sinu tempos. Nutidõpe	Võrumaa Partnerluskogu Sotsiaalse kaasatuse meede	26.06.2025- 28.02.2026	1000,20	1000,20	Käimasolev

Tark maaelu on Eesti Teadusagentuuri poolt rahastatud uurimisprojekt, kus lõövad kaasa teadlased Tartu Ülikoolist, Tallinna Ülikoolist, Tallinna Tehnikaülikoolist ja Norra Trondheimi teadus- ja tehnoloogiaülikoolist.

Targa maaelu fookuses on eakad, kasvav osa elanikkonnast, kelle tehnoloogiaga kohanemine on sageli aeglasem. Osalevatele eakatele tagatakse tasuta nutiseade, mis on varustatud maapiirkondadele ja eakatele loodud rakendustega. Koos õpitakse nutiseadet ja selle erinevaid rakendusi kasutama. Läbi nutiseadme loodame maapiirkondade teenuste kättesaadavust parandada ning väarikate kasutajatega koos valmiks läbimõeldumad nutitelefoni põhised teenused ja rakendused.

Rõuge vallast osalesid selles projektis Misso raamatukogu (15 osalejat), Varstu raamatukogu (7 osalejat) ja Viitina raamatukogu (9 osalejat).

Raamatukoguhoidjad said vastava väljaõppe Tartu Ülikoolist ja osalesid oma raamatukogu piirkonna eakate (65+) lugejate grupi juhina.

2025 aasta veebruaris lõppes projekt ühise aruteluga, kus siis eakad andsid tagasisidet kuidas kogu projekt nende arvates möödus, mida nad õppisid ja missugust kasu sellest said. Osalejate arvates oli projekt edukas ja tänu õpitule tuntakse ennast palju kindlamalt tehnoloogiat kasutades. Kõik osalejad said tahvelarvutid ja tunnistused programmis osalemise kohta.

Kohtumine tekstilooja ja maailmaränduri Lauri Räppiga toimus Rõuge Rahvamajas 22. oktoobril kell 18:00. Õhtu oli imeline, inspireeriv ja müstiline ning puudutas paljusid kuulajaid. Siin Lauri Rääpi enda sõnadega kirjeldatud:

"Kagu-Eesti kaugemas nurgas on üks paik, kus aeg võtab hingetõmbe. Nii ütlevad kohalikud. Nii tundsin eile ka mina kui jõudsin Rõugesse.

Nagu öeldud, oli müstiline ja hingetoitu pakkuv õhtu, täis lugusid, loomingut ja arutelu, mis kestis kaks tundi ja veel peale. Õhtu lõpus said soovijad isikliku pöördumise ja autogrammiga varustatud. Kes soovis ostis veel mõne raamatu juurde, kes soovis sai lihtsalt autori ja sõnaseadja Lauri Räppiga isiklikult vestelda.

2.3 Personal

Töötajate arv	Täidetud töökohtade arv (FTE)
8	4,8

2.3.1 Olulisemad muudatused personali korralduses

Rõuge Valla Raamatukogu meeskonnaga ühines novembris teenusejuht (0,5 kohta), samuti tõsteti 3 raamatukoguhoidja töökoormust:

- Luutsniku haruraamatukogu raamatukoguhoidja koormus tõusis 0,25-lt 0,35-le
- Misso haruraamatukoguhoidja koormus tõusis 0,3-lt 0,4-le
- Mõniste/Varstu haruraamatukogude raamatukoguhoidja koormus tõusis 0,6-lt 0,7-le

2.3.2 Erialahariduse ja kutse omandamine

Varstu/Mõniste raamatukoguhoidja alustas Eesti Rahvusraamatukogus Raamatukoguhoidjate kutseõppega. 2025. aasta novembris sai läbitud I moodul, kus olid teemadeks arendustegevus, projektijuhtimine, suhtlemine avalikkusega. Kutseõpe jätkub 2026 aastal.

Kõigil teistel raamatukoguhoidjatel v.a. ühel, on kas erialaharidus või kutsekoolitus läbitud. Vajadusel ja võimalusel võetakse täienduskoolitusi.

2.3.3 Täienduskoolitused

Koolitusteema	Koolituste arv
Juhtimine, sh projektijuhtimine	0
Digi- ja meediapädevused	3
Isikuandmete kaitse ja autoriõigused	0
Klienditeenindus	1

Kogude kujundamine ja haldamine	2
Koolituste ja ürituste korraldamine, sh koolitamine	0
Kultuur ja kirjandus	7
Ligipääsetavuse tagamine ning erivajadustega või puuetega inimeste teenindus	0
Meeskonnatöö ja koostööoskused	1
Raamatukogutöö kvantitatiivne ja kvalitatiivne hindamine, sh statistika ja uuringud	1
Teenuste pakkumine ja arendus	1
Tervise-edendamine, liikumisharrastus	1
Koolitusreis	2

Rahvusrhiivi digipädevuse koolitus, kus õpetati navigeerima rahvusrhiivi kodulehel, tegema erinevaid otsinguid et leida huvipakkuvat infot ja pakutavaid teenuseid.

Tark maaelu koolitus – kuidas eakad kasutavad nutiseadmete erinevaid rakendusi ja kohanevad kaasaegse tehnoloogiaga.

Justiits- ja Digiministeeriumi juturoboti tutvustus

Veebiseminar – Arvete keskkond Fitekin

Osa võeti RARA pakutavatest koolitustest:

- Raamatukogureform, eeltegevuste ülevaade – Kristel Veimann (RARA)
- Ühtne Üleriigiline Raamatukogu Süsteem (ÜÜRS) – esitlus
- ÜÜRS E-kataloog
- Infoseminar „Raamatukogude statistika 2025: aruande esitamine RAJU keskkonnas“
- Raamatukogude sündmus-, proaktiivse- ja nõusolekuteenuse ärianalüüsi esitlus – RARA
- Koostööseminar rahvaraamatukogude riiklike ülesannete edendamiseks – RARA

Koolitusreisid toimusid Järvamaale kus külastati Järvamaa Keskraamatukogu, Kuimetsa raamatukogu. Samuti toimus koolitusreis Lätti Cēsisisse kus külastati Cēsis Raamatukogu, toimus giidiga ekskursioon Cēsis Ajaloo- ja Kunstimuuseumis ja külastus Cēsis Kultuurikeskusesse.

Koolitusreiside eesmärk on pakkuda raamatukoguhoidjatele inspiratsiooni ja motivatsiooni oma oskuste arendamiseks, tutvudes erinevate rahvaraamatukogudega ning kohalike kultuuriasutuste töö ja parimate praktikatega. Fookuses olid raamatukogude roll maakonnakeskuse kultuurielu arendajana, koostöö kohalike mäluasutuste ja omavalitsustega ning kultuuripärandi hoidmine digiajastul.

Rita Rätsepa koolitus teemal ”Kuidas ennetada ja paremini toime tulla vaimse pingega ja tööstressiga?”

Võrumaa Keskraamatukogu igakuistest väga huvitavatest ja harivatest koolitustest, seminaridest ja väljasõitustest teistesse raamatukogudesse oli kasu nii eneseharimise kui ka professionaalse silmaringi laiendamise ja kogemuste jagamise eesmärgil.

Kaks raamatukoguhoidjat osalesid Tartu Ülikooli Ühiskonnateaduste Instituudi täiendõppeprogrammis „Raamatukogunduse suveakadeemia“

Koolituste mõju on mitmekesine. Koolitused pakuvad töötajatele uusi oskusi ja teadmisi, mis aitavad neil täita oma igapäevatööd efektiivsemalt, olgu selleks siis uute tehnoloogiate kasutuselevõtt, info töötlemine või teenuste täiustamine. Omandatud teadmised ja oskused võimaldavad raamatukogutöötajatel pakkuda täiendavaid teenuseid, mis on paremini kohandatud kogukonna ja lugejate vajadustega, võimaldavad raamatukogutöötajatel töötada oma külastajatega tõhusamalt, aidates neil navigeerida infotulvas.

3 Hoone ja ruum. Ligipääsetavus. Innovatsioon

3.1 Hoone ja ruum

Kuna kõik Rõuge valla raamatukogud jagavad hooneid teiste valla asutustega s.t. ühelgi raamatukogul ei ole oma enda hoonet (välja arvatud Luutsniku külahoone/raamatukogu, mis on Rõuge Valla Raamatukogu eelarves), siis hoonetega seotud haldustegevused ja kulud on jagatud hoones asuvate asutuste vahel.

2025 aasta lõpus toimus Rõuge Vallas strukturealne muutus, tegevuse lõpetas Rõuge Kommunaal ja selle asemel loodi Rõuge Haldus, kes siis alates 2026 aastast hakkab haldama kõiki Rõuge vallale kuuluvaid hooneid. Seoses selle muutusega oleme 2025 aastal üle vaadanud ja kaardistanud kõikide raamatukogude vajadused, mured ja probleemid, mis on seotud hoonete ja ruumidega ning need on üle läinud Rõuge Haldusele kes hakkab järjest nendega tegelema.

Luutsniku raamatukogu ruumid on valged, avarad ja vastavad kaasaja nõuetele. Inva WC ja koridori põrandakatted oleks vaja välja vahetada mis said kahjustada aastaid tagasi toimunud veeavarii tõttu. Inva sissekäigu trepp vajab uut katet ja lisakäetuge. Talvel külma ilmadega on veeprobleemid kuna pump on soojustamata. Remondivajadused on koostatud ja edastatud Rõuge Haldusele.

Haanja raamatukogu asub Haanja rahvamajas kus käib ettevalmistus suuremateks remonditöödeks et tõsta hoone energiasäästlikust. Kuna 2025 aastal tehtud hange kukkus läbi, siis uus remonditööde hange tehakse 2026 aastal. Remonditööde käigus on plaanis välja vahetada Haanja raamatukogu laevalgustus, aknad ja kohendada kaugtöökohti.

Viitina raamatukogu asub Viitina mõisa esimesel korrusel. Kuna sügisest suleti Viitina lasteaiarühm ja ka Noortekeskus enam ei tööta, siis on raamatukogu ainukene asutus mis on Viitina mõisa jäänud. Seoses sellega haldab raamatukoguhoidja pesupesemise teenust ja reguleerib Viitina mõisa saali kasutust

3.2 Ligipääsetavus

3.2.1 Ligipääs raamatukogu ruumidele ja teenustele

Kuidas on tagatud ligipääs raamatukogu ruumidele ja teenustele?

Ligipääsetavuse aspektid	Jah/ei
Raamatukogu kodulehel on toodud vajalik info erivajadustega inimestele pakutavate võimaluste ning ruumide kohta	jah

Raamatukogu kodulehel on info Pimedate raamatukogu ja selle võimaluste kohta	jah
	Mitmes raamatukogus?
Raamatukokku on paigaldatud taktilised tähised	0
Raamatukogu pakub regulaarselt koduteenindust	5
Raamatukogusse pääseb mugavalt ilma kõrvalise abita ka ratastoolis, piiratud liikumisvõimega või lapsevankriga külastaja	5
Ratastoolis, piiratud liikumisvõimega või lapsevankriga külastajad pääsevad ilma kõrvaliseabita mugavalt kõikidesse raamatukogu ruumidesse	5
Raamatukogus on nõutele vastav invatualett	3
Raamatukogu juures on invaparkimiskohad või invatranspordile on muul viisil tagatud parkimisvõimalus	9
Kuuldeaparaadi kasutajal on raamatukogus võimalik kasutada silmusvõimendit	0
Raamatukogu lahtiolekuajad arvestavad ühistranspordigraafikutega	9
Raamatukogu on avatud vähemalt ühel nädalavahetuse päeval	1
Muu (nimetada)	

3.2.2 Koduteenindus

Koduteeninduse teenused	Kordade arv	Kasutajate arv
Väljaannete laenutus	401	33
Kasutajakoolitus	5	5
Digipädevuste alane nõustamine	50	
Päringud, koopiad, skaneerimine	14	2

Koduteeninduse teenus on Rõuge vallas väga olulisel kohal, piirkonniti on vajadus erinev. Rõuge valla elanikkond vananeb ja suurem osa lugejaist on eakad inimesed kes elavad hajaasustuse piirkonnas. Krabi raamatukogu sulgemise järel on Krabi piirkonna elanikele saadaval ainult koduteenindus, mida teeb Viitina raamatukoguhoidja. Üleüldiselt pakuvad kõik Rõuge Valla Raamatukogu harukogud koduteeninduse võimalust vastavalt kliendi soovile või vajadusele, siis nõude järgi. Lugejad, kellel on raskusi kodust välja saamisega, kellel on liikumispuue või lihtsalt puudub transpordivõimalus raamatukokku tulemiseks, keegi ei jää teenindamata. Teenindavad raamatukoguhoidjad ja koostöös valla Sotsiaalosakonnaga ulatavad abikäe ka sotsiaaltöötajad, kes üksikuid ja eakaid elanikke külastavad. Samuti toimib ka väga hästi naabri teenus – naaber viib raamatuid naabrile. Põhiline koduteenus on raamatute ja ajakirjade laenutamine aga ka koopiade tegemine, arvutiõpetus (e-kirjad, digiallkirjad, pangaülekanded jne.), skaneerimine, päringutele vastamine, pesu pesemine. Näiteks Luutsniku raamatukogu teeninduspiirkonnas on mitmeid erivajadusega lugejaid, kes teevad telefoni teel päringuid ja soovivad neid saada kas suuliselt või ka väljaprintidult paberkandjal.

3.2.3 Teenused teistele asutustele

Teenused teistele asutustele	Kordade arv	Osavõtjate arv
Rõuge Põhikool	9	399
Rõuge Lasteaed	1	128
Nursi Külaselts	1	171
Nõlva talu	1	60
Tartu Ülikool	4	38
Hooldekodu Pihlakobar	1	8
Mõniste lasteaed	1	15
Varstu Õpikoht	13	83
Varstu Lasteaed	1	10
Haanja Lasteaed	4	49
Misso hooldekodu	4	5
Nursi Lasteaed	7	94
Ruusmäe Lasteaed	14	132
Luutsniku PEK	1	50
Rõuge valla Noorte Malev	1	3
Luutsniku Külaselts	2	134
SA Rõuge Valla Turism	1	46
Valimisliit Isamaa	1	10

Pakume lugemistunde, jutuvestmisi, uute raamatute tutvustamist, raamatukogutunde, kohtumist kirjanikega, nuti- ja digiõpet, teematunde, tähtpäevade tähistamist, käelisi tegevusi, infotunde elulistel teemadel, vestlusi päeva teemadel, maailmas toimuvast jne.

Nende mitmekesiste teenuste pakkumine on oluline, sest see kujundab raamatukogust kogukonna õppimise, suhtlemise ja osalemise keskuse, mitte ainult raamatute laenutamise koha. Erinevad tegevused toetavad nii teadmiste omandamist, sotsiaalset kaasatust kui ka inimeste vaimset heaolu.

Kokkuvõttes aitavad need teenused luua aktiivse, teadliku ja sidusa kogukonna, kus raamatukogu toimib õppimise, kohtumise ja ühiste väärtuste kandjana.

3.3 Innovatsioon

3.3.1 Raamatukogu pakutavad/kasutatavad innovaatilised/infotehnoloogilised võimalused

Innovaatilised/infotehnoloogilised lahendused	Mitmes raamatukogus?
Raamatukogusüsteem URRAM	0
Raamatukogusüsteem RIKS	9
Raamatukogusüsteem Sierra	0
Raamatuid saab laenutada igal ajal laenutuskapi kaudu	1
Raamatuid saab tagastada igal ajal tagastuskasti, tagastusluugi või laenutuskapi kaudu	9
Raamatukogus on iseteeninduslahendused (laenutusautomaadid)	0
Raamatukogu pakub avatud raamatukogu teenust (24/7)	0

Virtuaalkülastusi (RIKSWEB) oli 170.

4 Kogude kujundamine

4.1 Komplekteerimise põhimõtted

Võrreldes 2024 aastaga said raamatukogud 2025 aastal omavalitsuselt komplekteerimiseks raha 6% võrra rohkem. Riik vähendas teavikute ostmiseks mõeldud raha sellel aastal 5%.

Jätakuvalt oli komplekteerimisel esikohal Eesti autorite looming, koduloolised trükised, teatmeteosed ning kui raha võimaldab soetame järjeraamatuid. Arvestame lugejate soove ja kogukondade eripära. Jälgime et tagatud oleks ilukirjanduse kui ka aimekirjanduse ja teatmeteoste olemasolu.

Suureks abiks komplekteerimisel on olnud igapäevased Võrumaa Keskraamatukogu komplekteerimisosakonna raamatututvustused mis toimuvad üle videosilla. Kogude komplekteerimine toimub Võrumaa Keskraamatukogu kaudu kust me saame soetada raamatuid hulgihinna.

Kuna raha teavikute ostmiseks on raamatukogudele piiratud siis me komplekteerime haruraamatukogude kogusid koostöös s.t. raamatute tellimisel suhtlevad raamatukoguhoidjad omavahel ja otsustavad kes mida tellib, et võimalikult suurem teavikute valik oleks üle valla olemas.

Tellitud raamatuid jagame raamatukogude vahel vastavalt lugejate soovile neid lugeda, läbi raamatukogude vahelise laenutuse (RVL).

Alati on võimalik ka järel komplekteerida kasutades ära kirjastuste sooduspakkumisi.

Maapiirkondades soovivad inimesed lugeda meelelahutuseks ja tõsisema kirjanduse lugejaid on vähe. E-raamatuid me ei telli kuna puudub nende järele nõudlus.

Oleme andnud ka oma lugejatele võimaluse kaasa rääkida kogude komplekteerimisel. Selleks on kodulehel sisse seatud vorm mille abil saavad lugejad anda meile teada milliseid raamatuid nad sooviks oma piirkonna raamatukogus näha.

Sinu raamatusoovitus raamatukogule

Anna meile teada, millist uut raamatut sooviksid raamatukogust leida. Me ei suuda täita kõiki soove, aga kui sinu poolt soovitatud raamatu lugejaid on rohkem kui ainult sina ja sinu sõber, siis proovime sellele soovile vastu tulla ja hangime selle raamatu.

Pane oma raamatusoovitus kirja

4.2 Kogude kasutatavus ja seosed lugejate sihtrühmadega

Rõuge valla raamatukogudes on ringlused erinevad:

- Haanja raamatukogu 0,2
- Luutsniku raamatukogu 0,5
- Misso raamatukogu 0,2
- Mõniste raamatukogu 0,2
- Nursi raamatukogu 0,3
- Ruusmäe raamatukogu 0,4
- Rõuge raamatukogu 1,0
- Varstu raamatukogu 0,4
- Viitina raamatukogu 0,7

Kõige suurema ringlusega ja seejuures kasutusega on ilukirjandus. Seejärel laste- ja noorsookirjandus. Ringluse parandamiseks tuleb üle vaadata kogud ja maha kanda teavikuid mida enam ei loeta.

Rõuge valla raamatukogude lugejad on enamusest eakamad inimesed kellele meeldib lugeda ajaviite kirjandust, nii et ilukirjandus, ajaviiteromaanid on kõige populaarsemad.

Kuna vallas laste arv väheneb, siis lasteraamatute laenutus on väike nii Missos, Ruusmäel, Viitinas kui ka Mõnistes. Missos ei ole enam ei kooli ega lasteaeda, seega on selles piirkonnas lapsi ainult suveperioodil mil nad tulevad oma vanavanemate juurde. Ruusmäel, raamatukoguga samas hoones, on küll lasteaia rühm kes ka iganädalaselt raamatukogu kasutab aga koolilapsi raamatukogus ei käi. Mõniste lapsed kasutavad rohkem Kuutsi koolis olevat raamatukogu, mis ei ole küll tegev, aga hoiab oma kogu avatud ja saadaval koolilastele. Viitinas suleti lasteaiarühm ja noortetuba, seega on noori lugejaid väga vähe.

4.3 Raamatukogu komplekteerimine (trükis, e-raamat, audioraamat): analüüs ja hinnang

E-raamatuid ei tellita, sest nõudlus puudub ja enamus lugejaid on vanemad inimesed, kes soovivad lugeda paberkandjal raamatut. Ka noored loevad paremini paberraamatut. Rõuge Valla Raamatukogul ei ole e-lugereid.

Tellime põhiliselt ajaviite kirjandust kuna meie raamatukogude lugejaskond on vanemaealine. Esikohal on eesti autorite teosed.

Allolev tabel annab ülevaate Rõuge Valla Raamatukogu kogude seisust.

Rea kood	Teavik	Ühik	Aasta alguses	Juurdetulek			Kustutatud	Aasta lõpus
				ost	muu	kokku		
A	1	2	3	4	5	6	7	8
1. LAADI JÄRGI								
a	Raamatud	nimetus	39439	762	423	1173	4829	39546
		eksemplar	110630	1229	477	1706	5139	107197
b	Ajakirjad	nimetus		31	10	34		
		Aastakäik	995	100	12	112	147	960
a+b	Raamatud ja ajakirjad kokku	arvestusüksus	111625	1329	489	1818	5286	108157
c	Ajalehed	nimetus		10	9	11		
		Aastakäik	155	33	15	48	49	154
d	Käsitähtkirjad	eksemplar	29	0	1	1	0	30
e	Auvised kokku	arvestusüksus	238	0	0	0	5	233
e1	Audiaalteavikud	arvestusüksus	82	0	0	0	4	78
e2	Visuaalteavikud	arvestusüksus	1	0	0	0	0	1
e3	Kombineeritud auvised	arvestusüksus	155	0	0	0	1	154
f	Elektroonilised teavikud	eksemplar	16	0	0	0	1	15
g	Muud teavikud	eksemplar	14	0	0	0	0	14
	Kokku a,b,d,e,f,g	arvestusüksus	111922	1329	490	1819	5292	108449
2. SISU JÄRGI								
a	Ilmu- ja lastekirjandus	eksemplar	75082	1048	321	1369	3074	73377
3. KEELTE JÄRGI								
a	Eesti keeles	eksemplar	110347	1229	474	1703	5121	106929
a	Võõrkeeltes	eksemplar	283	0	3	3	18	268
a	sh vene keeles	eksemplar	39	0	1	1	4	36
a	sh inglise keeles	eksemplar	120	0	1	1	7	114
a	Keelekood puudub	eksemplar	0	0	0	0	0	0

2025 aasta hangiti elaniku kohta ligikaudu 0,36 väljaannet (ehk umbes 1 väljaanne iga 3 elaniku kohta).

4.4 Perioodika komplekteerimine: analüüs ja hinnang

Kuna raha perioodika hankimiseks on üsna piiratud siis peame väga hoolikalt valima mida me tellime. Perioodika valikul lähtutakse eelkõige kasutajaskonna vajadustest ja huvidest, temaatilisest mitmekesisusest ja eelarvelistest võimalustest.

Tellitud said need ajalehed ja ajakirjad millel oli nõudlust ja on lugejaid. Tellimata jäid väljaanded millel on 1-2 lugejat või siis tellisime väljaande mitme raamatukogu peale et neid jagada. Nii mõndagi perioodilist väljaannet oleks soovitud lugeda paber kandjal, mis nüüd kahjuks ilmuvad ainult digitaalsel kujul, nagu ajakiri „Tervis Pluss“, ajalehed „Eesti Päevaleht“ ja „Äripäev“

Meie perioodikalugejad eelistavad paberväljaandeid digiväljaannetele.

4.5 Muude väljaannete komplekteerimine: analüüs ja hinnang

Rõuge valla raamatukogud ei tellinud 2025 aastal audiaal- ja visuaalteavikke ega elektroonilisi teavikke.

4.6 Esemete komplekteerimine: analüüs ja hinnang

Sportivahendeid, muusikariistasid jne muud sellist ei komplekteeritud

4.7 Annetuste osakaal kogude juurdekasvust

Rõuge valla raamatukogudes on annetuste osakaal kogude juurdekasvust 27%. Inimesed annetavad oma kodu raamatukogudest juba vanemaid raamatuid. Tuuakse ka üksikuid päris uusi raamatuid. Võtame annetused vastu ja otsustame kas lisame raamatu kogusse, vahetame kehvas seisus eksemplari parema vastu, paneme raamatu väliraamatukappi/bussijaama

raamaturiiulile või siis raamatulaadale müüki. Müügist saadud raha läheb uute raamatute soetamiseks.

Näiteks annetas üks lugeja Viitina raamatukogule ammu ostetud ja kasutuseta seisva Eesti Päevalehe romaanisarja raamatud. Lisasime need raamatud kogusse. Samuti annetati Rõuge raamatukogule sarja Seiklusjutte maalt ja merelt raamatuid. Need raamatud on läbivaatamisel ja otsustamisel kuhu kokku lähevad.

4.8 Inventuurid ja mahakandmised

2025 aastal toimus suur inventuur Rõuge raamatukogus. Maha kanti 4639 teavikut. Kokku kõikide Rõuge valla raamatukogude peale kanti maha 5139 eksemplari teavikuid, kusjuures kõikidest väljaannetest kokku kanti maha 5292 arvestusüksust. Maha kanname nendest teavikutest mis on väga vanad, katkised või mida enam ei loeta. Mahakandmisi tehakse arvesse võttes teistes harukogudes leidumust, mis tähendab et alati vaatame et vähemalt ühte kogusse jääks eksemplar sellest teavikust. Ajalehti me ei säilita ruumipuuduse tõttu, välja arvatud kohaliku tähtsusega ajalehed.

5 Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

5.1 Lugejaküsitlused

Üle-eestiline rahulolu küsitlus viidi läbi 2025 aasta märtsis. Üldiselt ollakse meie raamatukogude poolt pakutavate teenustega rahul, rahulolu indeks oli 9,7.

Rõuge Valla Raamatukogu lugejaküsitlust sellel aastal läbi ei viinud.

5.2 Üleriigilise rahulolu-uuringu tulemused

Rõuge valla raamatukogude rahuloluindeks 2025 aastal oli **9,7**

Lühikokkuvõte rahulolu-uuringust:

Teeninduskorraldus - mis meeldis - üldiselt ollakse rahul teenustega mis raamatukogud pakuvad, saab lugeda värskaid ajalehti, saab häid raamatute soovitusi, saab teha koopiaid, on võimalik teha kaugtööd, saab abi internetiga. Kui raamatut ei ole oma koduraamatukogus siis raamatukoguhoidja toob raamatu teisest raamatukogust (RVL) Keegi ei jää soovitud raamatuta. Lastenurgad on toredad kus saab lastega käia ja neil on seal palju tegevusi. Saab käia ennast ja pesu pesemas. **Mis võiks olla teisiti** - Raamatukogud võiks olla rohkem lahti, töötunnid on väga piiratud.

Personal - mis meeldis - meie raamatukoguhoidjatega ollakse väga rahul, on kompetentsed, lahked, abivalmid, sõbralikud. Vastuvõtt alati soe. Teenidus on kiire, osatakse raamatuid soovitada ja kõik nõutud raamatud hangitakse. Lugejatele pakutakse kohvi ja tehakse olemine õdusaks. Üks vastaja oli hinnanud oma raamatukogukülastust numbriga 1 aga ei olnud seda põhjendanud. Üks vastaja oli öelnud et ei ole enam nii professionaalne teenindus aga põhjendust ei olnud. **Mis võiks olla teisiti** - Raamatukogu töötajad võiksid olla paremini tunnustatud, väärtustatud. Nad on ju kogukonna hinged.

Keskkond - mis meeldis - vaikne, hubane, kodune, puhas - lähed nagu oma koju. Ruumide korraldus on kena ja ülevaatlik. Väga moderne, puhas, soe ja hubane õhkkond.

Informatsioon, kogud - mis meeldis - Kui kodukoha raamatukogus teavikut ei ole siis tuuakse see mujalt. On värsked ajalehed ja ajakirjad saadaval. **Mis võiks olla teisiti** - Rohkem võiks olla uudiskirjandust, võiks olla rohkem ajalehti ja ajakirju, võiks olla rohkem inglisekeelseid raamatuid, internetiühendus võiks olla parem.

5.3 Raamatukogu kasutamine ja teenused

5.3.1 Avalikule teabele ning riigi- ja kohaliku omavalitsuse elektroonilistele teenustele juurdepääs

AIP arvuteid juurde hankinud ei ole kuna nende kasutus on suhteliselt väikene. Raamatukoguti on arvuti kasutamine erinev. Mõnes vähem ja mõnes rohkem ning tihedamalt. Paljudel on olemas oma arvuti või nutiseade.

Mõned AIP arvuti kasutuse näited:

Mõniste raamatukogus 11 korda

Luutsniku raamatukogus 13 korda, kaugtöö võimalust kasutati 23 korda

Varstu raamatukogus 50 korda

5.3.2 Muudatused ja uuendused teeninduskorralduses ning teenustes, sh e-teenustes

Suuri muudatusi teeninduskorralduses ega e-teenustes ei ole olnud. Kolmel raamatukogul sai suurendatud lahtioleku aega. Need raamatukogud olid Luutsniku raamatukogu, Misso raamatukogu ja Mõniste raamatukogu.

5.3.3 Lugejad

Lugejad 2024	Lugejad 2025	Muutus (+/-)
1113	1062	-51

Lugejate arv on vähenenud kuna vähenenud on ka Rõuge valla elanike arv. Samuti mõjutavad lugejate arvu langust raamatukogude piiratud lahtioleku ajad.

5.3.4 Külastused

Külastused 2024	Külastused 2025	Muutus (+/-)
15428	15230	-198

Ka külastusi oli sellel aastal vähem sest vähenenud on lugejate arv. Raamatukogude piiratud lahtioleku aegade on mõju ka külastuste arvule.

5.3.5 Laenutused

Laenutused 2024	Laenutused 2025	Muutus (+/-)
36300	45947	+9647

Laenutuste arv on kasvanud. Kui vaadata et lugejaid on vähemaks jäänud ja külastusi ka vähenenud, siis on laenutuste arvu kasv väga positiivne nähtus. Järelikult laenutatakse ühe inimese kohta korraga rohkem teavikuid välja. Suuremat laenutuste arvu võis mõjutada ka Raamatu Aasta tegevused.

5.3.6 MIRKO teenus

Rõuge valla raamatukogud ei osale üleriigilises MIRKO teenuses.

5.3.7 Ülevaade RVL teenusest

Raamatukogude vaheline laenutus (RVL) on väga tänuväärne ja vajalik teenus raamatukogudele. Kõiki Eestis väljaantud raamatuid ei ole võimalik ega ka vajalik osta. Kui raamatukogus lugeja soovitud raamat puudub siis kasutatakse raamatu toomiseks mõnest teisest raamatukogust RVL teenust. Selline raamatuvahetus on väga populaarne terve maakonna piires ja ka valla enda raamatukogude vahel.

Kuna vastavalt standardile „Informatsioon ja dokumentatsioon. Raamatukogu tulemusindikaatorid“ ei loeta RVL teenuse osaks sama juhtkonna alluvuses olevate raamatukogude vahelisi raamatute liigutamisi (nt haruraamatukogude või haruraamatukogu ja keskraamatukogu vaheline raamatute liigutamine), siis on RVL numbrid järgmised:

Tüüp	Teavik sisse	Teavik välja
RVL	2060	95

Meie raamatukogude vahelises laenutuses on tähtsad ka valla oma raamatukogude vahelised liikumised. Soovitud raamatud lugejatele tuuakse esmajärjekorras lähimast raamatukogust, seega toome välja ka need laenutused ehk ASL (asutuse sisesed laenutused) numbrid:

Raamatukogu	Teavik sisse	Teavik välja
Haanja Raamatukogu	315	456
Luutsniku Raamatukogu	845	145
Misso Raamatukogu	0	9
Mõniste Raamatukogu	56	253
Nursi Raamatukogu	14	32
Ruusmäe Raamatukogu	665	382
Rõuge Raamatukogu	111	564
Varstu Raamatukogu	282	41
Viitina Raamatukogu	540	946

KOKKU: 2828 2828

5.3.8 Infopäringud

Päringud 2024	Päringud 2025	Muutus (+/-)
529	323	-206

Infopäringuid tehakse allikate leidmiseks referaatide ja loovtööde jaoks aga ka näiteks sellistel teemadel:

- Leida Minni Nurme luuletus kus on juttu suurtest vihmasadudest ja vettinud saagist.
- Millal ja kus saab valida? (KOV valimised)
- Kuidas saab panna ajalehte leinakuulutust?
- Leida artikkel eurojaapani lehisest (otsing Maalehest aastatel 2020-2023)
- Baierimaa reisirid
- Infot August Gailiti kohta (sündimine, elulugu, tegevus jne.)
- Kõrvitsate marineerimine
- Viru-Jaagupi rahvarõivaste kohta, värvid, lõiked jne.
- Praost Glüci kasutütre saatus
- Väiketrasektore ehitus
- Infot erineva sümbolika kohta

5.3.9 Virtuaalüritused, -koolitused ja -näitused

Raamatu Aasta puhul toimus Rõuge valla raamatukogudes videotervituse filmimine, kus raamatukoguhoidjad rääkisid nii raamatukogu kui ka kohaliku kandi ajaloost. Videoklipid on üleval kodulehel, samuti on nad järele vaadatavad YouTube kanalis.

5.3.10 Tasulised teenused

- ☒ Printimine, paljundamine
- ☒ Ruumirent
- ☐ Üritused
- ☐ Materjalikulu (nt 3D-printimine, laserlõikur jne)
- ☒ Muu (nimetada): pesupesemise teenus, duši kasutamise teenus

5.4 Laste- ja noorteteenindus

Lug-d 2024	Lug-d 2025	Muutus (+/-)	Külast- d 2024	Külast- d 2025	Muutus (+/-)	Laenut 2024	Laenut 2025	Muutus (+/-)
292	236	-56	2805	2987	+182	1847	1848	+1

Lugejate arv on vähenenud aga külastuste arv on suurenenud, mis on väga positiivne nähtus eriti kus nutiseadmed, videomängud ja erinevad veebiplatvormid konkureerivad lugemisega. Lapsed harjuvad ruttu kiire ja visuaalse sisuga mis tõenäoliselt vähendab huvi raamatute ja lugemise vastu. Kodune lugemiskultuur on nõrgenenud – ettelugemist ja ühislugemist on vähem vanemate kiire elutempo tõttu. Lugemine ei kujune harjumuseks juba lapseas. Laste

vaba aeg on täidetud ka paljus huviringide tegevusega ja raamatukogukülastused ei mahu pere ajakavasse.

5.4.1 Laste- ja noortekirjanduse komplekteerimine

Laste- ja noortekirjanduse komplekteerimine peab olema paindlik, sihtrühma põhine ja pidevalt uuenev, et toetada lugemishuvi, arengut ja rõõmu lugemisest. Eesmärgiks on tagada vanusele ja huvidele vastav mitmekesine kirjanduse valik, mis toetab lugemisharjumuse kujunemist ning maailmapildi avardamist.

Koostöös kirjandusõpetajatega tellitakse raamatukokku õpetaja poolt soovitud kirjandust, mida lapsed saaksid sellest nimekirjast valida ja lugeda.

Kui raamatukoguga on ühes ja samas majas lasteaed, siis kindlasti arvestatakse sellega komplekteerimisel, et laste ja lasteaia õpetajate vajadused ja soovid oleks kaetud.

Samuti on raamatukogu lehel link mille kaudu kõik saavad saata oma soove ja soovitusi kirjanduse komplekteerimiseks.

5.4.2 Laste ja noorte lugemisharjumuste kujundamine, arendamine ja üritused

Algklasside raamatukogu tunnid, kus tutvustatakse raamatukogu, räägitakse kuidas saada lugejaks, kuidas leida soovitud raamatut, millised on laenutamise reeglid, kuidas käituda raamatukogus jne. Algklasside raamatukogutunnid täidavad eelkõige eesmärgi kujundada lastes varajast lugemishuvi ning anda esmased oskused raamatukogu teadlikuks kasutamiseks. Lapsed saavad teadmised, kuidas saada lugejaks, kuidas leida endale sobiv raamat, millised on laenutamise põhimõtted ning kuidas raamatukogus käituda. Need tunnid aitavad luua positiivse ja turvalise esmase kogemuse raamatukoguga, mis on oluline lugemisharjumuse kujunemisel ja raamatukogu kasutamise jätkumisel ka hiljem.

Ainetunnid raamatukogus, kus õpetajate antud ülesanded põimitakse raamatutega.

Ainetunnid, kus õpetajate antud ülesanded on põimitud raamatute ja raamatukogu kasutamisega, täitsid eesmärgi siduda õppetöö päriselulise infootsingu ja lugemisega ning kujundada õpilaste iseseisvaid õpioskusi. Raamatukogu keskkond võimaldas õppida otsima, valida ja kasutama erinevaid allikaid, mitte toetuda ainult õpikule või internetile. Selline õppevorm aitab õpilastel mõista, et raamatukogu on aktiivne õpikeskkond, kus teadmisi leitakse, võrreldakse ja mõtestatakse.

Ettelugemise tunnid algklassidele, lasteaialastele täidavad eesmärgi kujundada varajast lugemishuvi, arendada kuulamisoskust ja toetada lapse keelelist ning emotsionaalset arengut. Ettelugemine aitab lastel avastada lugemise rõõmu, rikastab sõnavara ning toetab fantaasiat ja loovust. Need tunnid loovad positiivse esmase kokkupuute raamatute ja lugemisega, mis on aluseks hilisemale iseseisvale lugemisele ning õppimisele.

Uute raamatute tutvustamine koolilastele, kus raamatukoguhoidja läheb kooli ja näitab ning räägib lühidalt millised uued raamatud on raamatukokku saabunud täidab eesmärgi tuua lugemine laste igapäevasesse koolikeskkonda ning tekitada huvi uue kirjanduse vastu. Kui raamatukoguhoidja läheb ise kooli, muutub raamat ja raamatukogu lastele lähedasemaks ning kättesaadavamaks. Sellised kohtumised aitavad lastel saada ülevaate värskest lastekirjandusest, leida endale sobivaid lugemiseid ning mõista, et raamatukogus on pidevalt uusi ja põnevaid teoseid.

Lasteaialastele koostame korra kvartalis värvilist infolehte, koos piltide ja raamatute sisu lühikirjeldusega, uute lasteraamatute kohta Rõuge valla raamatukogudes, mida lasteaed jagab lastevanematele.

Teematunnid seotud pühadega, tähtpäevadega, traditsioonidega, kirjanikega. Nagu näiteks olid Ilon Wiklandi kohvrinäituse teematunnid. Sellised tunnid annavad teadmisi kultuuripärandist, tähtpäevade tähendusest ja kirjanike loomingust ning muudavad õppimise elavamaks ja meeldejäävamaks läbi visuaalsete materjalide, lugude ja arutelude.

Kohtumised kirjanikega, nagu näiteks emakeelepäeva raames kohtumine kirjanik Heiki Vilepiga, täidavad eesmärki tuua kirjandus elavasse kontakti lugejatega ning väärtustada eesti keelt ja eesti kirjandust. Vahetu kohtumine autoriga aitab lastel ja noortel mõista, et raamatute taga on päris inimesed, lood ja mõtted. Need kohtumised muudavad lugemise isiklikumaks ja inspireerivamaks, tekitades huvi nii konkreetse autori loomingu kui ka kirjanduse vastu laiemalt.

5.5 Raamatukogu kui kogukonnakeskus

Kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond. See on väga õige sõnastus meie raamatukogude kohta. Kõik maaraamatukogud liiguvad üha enam ja enam selles suunas.

Misso raamatukogus käib koos ansambel Aleaa, kes harjutab raamatukogus kuna raamatukogul on klaver ja raamatukogu ruumid on avarad, valged ja soojad. Toimuvad digikursused eakamatele lugejatele. Suure au sees on igasugune käeline tegevus nii täiskasvanutele kui ka lastele. Saadakse lihtsalt kokku teehommikute raames kus arutatakse päevakajalisi sündmuseid või esineb mõni külaline, jagatakse reisimuljeid. Misso raamatukogus on arhiiv „Missomaa“ mida raamatukoguhoidja koos vabatahtlikega korrastab.

Mõniste raamatukogus käib koos Mõniste Maanaiste Selts. Samuti veedavad raamatukogus aega Mõniste hooldekodu kliendid kes loevad ajalehti, ajakirju, vaatavad raamatuid, tähistavad koos pühi jne.

Viitina, Nursi ja Ruusmäe raamatukogus toimuvad igakuised eakate kokkusaamised kus lauldakse koos laule, arutatakse päevakajalisi teemasid, peetakse plaane ühistegevusteks, kaetakse koos pidulaud ja tähistatakse sünnipäevasid. Aegajalt kutsutakse esinema mõni huvitav külaline.

Rõuge raamatukogu korraldab eakatele igakuiseid teehommikuid. Iga teehommik on eelmisest erinev. Külla on kutsutud erinevate eluvaldkondade esindajaid, käsitööntusiaste, poliitikuid, notar, tervisespetsialiste, vallaametnikke ja teisi. Teehommikud on eakate hulgas väga populaarsed.

Tegevust alustas ka Raamatuklubi, mis käib koos korra kuus. Raamatukogu ruume kasutab kooskäimiseks ka õpetajate raamatuklubi.

Uus ürituse formaat Teaduskohvik kutsub kokku osalema ja arutlema kõiki teadusteemadest huvitatud inimesi.

Üritused/tegevused 2024	Üritused/tegevused 2025	Muutus (+/-)
334	330	-4

Milliseid üritusi/tegevusi on raamatukogu aruandeaasta jooksul pakkunud?

Üritused/tegevused	Arv
Info-, meedia- ja digipädevuste alane nõustamine ja juhendamine*	51
Kirjandusega seotud näitused ja väljapanekud	83
Kodulooga seotud sündmused ja väljapanekud	15
Kontserdid või muusikasündmused	1
Kunsti- või käsitöönäitused	10
Lugejamängud ja -võistlused	2
Lugejate kohtumised kirjanike ja kirjandustegelastega, muud kirjandussündmused	24
Üldharivad loengud ja töötoad	62
Muud kogukonnaüritused	82

Üritused toovad raamatukokku inimesi, kes muidu võib-olla ei tuleks. Sageli naasevad nad ka hiljem laenutama või teisi teenuseid kasutama. Raamatukogu muutub kohtumispaigaks, kus eri vanuses ja huvidega inimesed saavad kokku. See suurendab kogukonnatunnet ja seob raamatukogu kohaliku eluga. Kirjandusüritused, laste programmid ja harivad töötoad soodustavad lugemisharjumuste kujunemist ning elukestvat õpet. Samuti loovad üritused sidemeid kooli, lasteaia, rahvamaja ja kohalike vahel. Ürituste korraldamine nõuab aega, raha ja personali.

5.5.1 Kasutajakoolitused

Koolitused 2024	Koolitused 2025	Muutus (+-)
39	10	-29

„Tark maaelu“ koolitused. Osalesid 3 raamatukogu: Misso, Varstu ja Viitina raamatukogu, kokku toimus 36 koolitust, mis jagunesid 2024 ja 2025 aastale. Osalevatele eakatele anti tasuta nutiseade, mis on varustatud maapiirkondadele ja eakatele loodud rakendustega. Koos ja raamatukoguhoidja juhendamisel õpitakse nutiseadet ja selle erinevaid rakendusi kasutama. Koolituse eesmärk oli õpetada eakaid seda kasutama ja samas analüüsida ja vaadata kuidas ja mida eakad nutiseadmes kasutavad, et siis läbi nutiseadme maapiirkondade teenuste kättesaadavust parandada ning väärivate kasutajatega koos valmiks läbimõeldumad nutitelefonipõhised teenused ja rakendused. Tagasiside oli väga hea, eakad olid agarad nutiseadme õppijad ja kasutajad. Koolitus tõstis eakate nutiteadlikust, kadus kartus seadme suhtes ja saadi väga hästi hakkama erinevate äppide kasutamisega.

Rahvusarhiivi digikogud – kuidas neid kasutada? Rahvusarhiiv tutvustas oma digikogusid, näitas kuidas neid kasutada ja kuidas otsinguid teostada. Selgitas lahti otsingute tulemused ja miks tulemusi niimoodi näidati. See kasutajakoolitus oli mõeldud kõigile huvilistele.

Arvuti häälestamine ja hooldamine. Programmide installeerimine ja kasutamine oli koolitus täiskasvanule.

Koolitustele oleme saanud alati positiivset tagasisidet, seega näitab see et koolitused on äärmiselt vajalikud.

5.5.2 Koostööpartnerid

Rõuge valla raamatukogud tegid koostööd teiste Rõuge valla allasutustega nagu Rõuge Valla Lasteaed (5 lasteaiakohaga), Rõuge Põhikool (4 õppekohaga), Rõuge Noorsootöökeskus, Rõuge Valla Rahvamaja, Rõuge vald, Rõuge valla hooldekodud, MTÜ Luutsniku Pääste-Ennetus-Keskus, MTÜ Luutsniku Kriisiõppekeskus, MTÜ Luutsniku Külaselts, MTÜ Side- ja Laptopi Muuseum

Samuti tehti koostööd Võru Keskraamatukoguga, Võrumaa Arenduskeskusega, Võrumaa Partnerluskoguga, Võrumaa teiste valdade raamatukogudega.

Koostöö Rõuge valla raamatukogude ja valla allasutuste ning maakondlike partnerite vahel oli tulemuslik ja sisukas. Ühistegevused toetasid kogukonna sidusust, parandasid teenuste kättesaadavust ning aitasid paremini jõuda eri sihtrühmadeni, sh laste, noorte ja eakateni. Partnerite panus oli märkimisväärne nii sündmuste korraldamisel, info jagamisel kui ka tegevuste elluviimisel.

Koostöö Võru Keskraamatukoguga on olnud läbi aastate väga hea ja toetav, hindame seda kõrgelt. Koostöö teiste valdade raamatukogudega oli hea ja toetav, soodustas ka ühtsema raamatukoguvõrgustiku toimimist maakonnas ning parandas ligipääsu infole.

Üldhinnang koostööle on positiivne – suhtlus oli toimiv, partnerlus stabiilne ning loob head eeldused koostöö jätkumiseks ja arendamiseks ka edaspidi.

6 Raamatukogu turundus

6.1 Turunduskanalid

Peamised kanalid raamatukoguteenuste tutvustamiseks:

- ☐ Raamatukogu koduleht
- ☒ KOV-i koduleht
- ☒ Sotsiaalmeedia (Facebook)
- ☐ Raadio
- ☐ Televisioon
- ☒ Ajalehed, ajakirjad
- ☒ Välireklaam (plakatid, ekraanid)
- ☐ Muud (nimetada)

Turundusel on väga arvestatav mõju. Raamatukogu turunduse mõju avaldub eelkõige teenuste nähtavuse, kasutajate arvu ja kogukonna kaasatuse suurenemises. Hästi läbimõeldud turundus aitab inimestel paremini mõista, mida raamatukogu pakub, ning julgustab nii olemasolevaid kui ka uusi kasutajaid teenuseid kasutama. Kui üritust reklaamida erinevate kanalite kaudu korduvalt ja korduvalt siis on ikkagi näha et see jõuab inimesteni. Öeldakse ju et kordamine on tarkuse ema. Pidevalt korrates kinnistub see paremini inimese mällu. Kui reklaam või kuulutus on tehtud huvi tekitavalt ja silmatorkavalt siis on ka kohale tulijaid rohkem juba kas või uudishimu pärast. Ja reklaamides raamatukogu, kirjutades seal toimuvatest sündmustest toob raamatukogu igal juhul rohkem pildile.

Rõuge Valla raamatukogud tasulist reklaami ei ole kasutanud.

6.2 Väljaannete publitseerimine

2025 aastal artikleid ei avaldatud ja väljaandeid ei publitseeritud.

7 Eesmärgid tulevaks aastaks

2026 aasta eesmärkideks on:

- Kogude korrastamine, kohaviidad, juhised kuidas kogust ise midagi leida, inventuurid.
- Koostöö tihendamine nii kooli kui ka lasteaiaga.
- Üle elukaare õppe toetamine
- Koduteeninduseks täiendava võrgustiku loomine, et jõuda inimesteni, kes sooviksid lugeda, aga ise raamatukokku ei pääse. Vajaduste kaardistamine.
- Töö jätkub raamatukogude arvutite pargiga, võimalusel selle jätkuv uuendamine, internetiühenduse parendamine, arvutikoolituste pakkumine eakatele lugejatele.
- Teenuste parendamine ja ühtlustamine üle valla, uute teenuste pakkumine
- Raamatukogu kodulehe koostamine
- Panustada turundusele ja kommunikatsiooni arendamisele
- Kogukonna kaasamine ja koostöö arendamine kohalike partnerite, haridus- ja kultuuriasutuste ning ühendustega
- Ühisprojektides osalemine, projektide leidmine ja taotluste tegemine

Aruanne valmis Rõuge Valla Raamatukogu raamatukogutöötajate koostööna.

Direktor

Eve Grünberg